

SCHOUP, Jean G. (Antwerpen 21 februari 1893 – Lisse 23 juni 1944).

Studeerde van 1909 tot 1911 aan het Institut Saint-Ignace te Antwerpen en behaalde het diploma van licentiaat in de handelswetenschappen. Tot zijn militaire dienst werkte Schoup op een scheepvaartkantoor en hoopte daarna af te studeren, maar de Eerste Wereldoorlog die uitbrak toen hij soldaat was, vrijdelde zijn plannen. Schoup maakte de eerste gevechten mee en werd op het slagveld bevorderd tot sergeant. In Bornem raakte hij gewond; zo kon hij bij de uittocht uit Antwerpen zijn familie vergezellen naar Nederland, waar hij in 1919 huwde met een officersdochter en in de handel ging. Toen hij in 1926 naar België terugkeerde, werd hij vervolgd op beschuldiging van desertie, waarbij ook rekening werd gehouden met zijn Vlaamsgezindheid. Van de zeven maanden gevangenisstraf zat hij er vier uit.

In Brussel richtte Schoup het weekblad *De Nederlander* (1929-1930) op, vooral bestemd voor de in België wonende Nederlanders. Het blad wilde niet aan politiek doen, maar "algemeen Nederlandsch" zijn. De belangstelling ging "in de allereerste plaats naar alles wat direct of indirect de belangen van de Nederlandsche stam en het Nederlandsche volk raakt", maar het wilde daarbij "berichten over alles wat de moderne intellectueel moet weten". Na diverse beroepen te hebben uitgeoefend vestigde Schoup zich opnieuw in Nederland, waar hij in 1932 zijn eerste van in totaal drie romans uitgaf: *In Vlaanderen heb ik gedood*. Het boek, dat spoedig twee drukken beleefde, is vrijwel autobiografisch. Het schetst de atmosfeer in het Belgisch leger bij het begin van de oorlog en wordt een pleidooi voor de pacifistische motieven van de deserterende ikfiguur. Het goed geschreven, op het eind te tendentieuze werk, behoort tot de beste Vlaamse literaire documenten over de Eerste Wereldoorlog. In Vlaanderen zelf schijnt het evenwel niet zo'n grote weerklank te hebben gevonden. Schoup, die ook literair werk vertaalde, zou verder van zijn pen leven en zijn laatste jaren optreden als repetitor van studenten aan de Economische Hogeschool in Rotterdam. Schoup werd zich in de oorlog bewust van de noodzaak van de V.B. Later interesseerde hij zich vooral voor internationaal-sociale problemen, met een duidelijke neiging tot syndicalisme en anarchisme. Bovendien was hij actief in de antimilitaristische beweging en steunde hij dienstweigeraars. In 1933

gaf hij onder de schuilnaam van Sydney Warburg in Amsterdam een boek uit: *De geldbronnen van het nationaal-socialisme*. Volgens deze publicatie trachtten Amerikaanse financiers hun investeringen in Europa te beveiligen door, via bemiddelaars en banken, geld ter beschikking te stellen van de nazi's. Deze thesis kende enige weerklank, maar Franz von Papen weerlegt haar in zijn memoires en stelt dat het om een vervalsing gaat: de auteur deed het voorkomen alsof (de onbestaande) Sydney Warburg een telg uit een Amerikaanse bankiersfamilie was. Hoe de mystificatie is totstandgekomen, is niet bekend.

Schoup, die zich tegen de **collaboratie** kantte, weigerde tijdens de bezetting een leerstoel te Utrecht. Hij werd op 23 juni 1944 te Lisse vermoord aange troffen: hij was in de rug neergeschoten, in omstandigheden die nooit opgehelderd zijn.

WERKEN: *In Vlaanderen heb ik gedood*, 1932.

LITERATUUR: *De Nederlander* (27 oktober 1929 – 13 maart 1930); – M. Gijsen, 'In Vlaanderen heb ik gedood', in *De Boekenkast* (1 november 1932) (enigszins gewijzigd overgenomen in *Scripta Manent*, 1965); – F. von Papen, *Der Wahrheit eine Gasse*, 1952; – *Lectuurrepertorium*, III, 1954.

GASTON DURNEZ*